

amigos[®]

GIR VIDERE

HØST
2020

Forord

«Amigos gir videre» er et informasjons- og aktivitetshefte som sendes til alle barnelag som er medlemmer i Acta. Heftet sendes ut én gang i semesteret, og til hvert hefte hører det til filmer som dere kan finne på oppgitt internett-adresse (se side 4). «Amigos gir videre» skal gi lederne informasjon om misjonsprosjektet «Amigos gir videre til Aserbajdsjan» og gi tips til aktiviteter som kan vekke barnas engasjement for både verden og lokalmiljøet.

Vi fortsetter med prosjektene våre i Aserbajdsjan. Som vanlig samarbeider vi med Normisjon. Jeg håper ressursene blir til nytte for dere, at dere klarer å engasjere barna i gruppene deres, og at dere blir like glade i de vi skal bli kjent med gjennom dette prosjektet som det vi har blitt! Dette er grensesprengende fellesskap!

Vennlig hilsen
Kjersti Rognli Olsen Noble
Barnekonulent
Acta – barn og unge i Normisjon
(kron@normisjon.no)

Innhold

3 Om prosjektet	9 Lær litt Aserbajdsjansk
4 Filmer som tilhører heftet	10 Abalfaz
5 Skriv dine egne
helleristninger!	11 Laman
6 Heyat Ressursenter	12 Lag te-syltetøy!
8 Hvor mange manat?	13 Hos pastorfamilien i Baku
	14 Lag en kamel

Om Amigosprosjektet

Amigos Gir Videre til Aserbajdsjan

En tid fremover nå skal Amigos støtte Normisjons arbeid i Aserbajdsjan. Helt siden 1994 har Normisjon engasjert seg i landet, og hjulpet enkeltmennesker og lokalsamfunn.

Prosjekter vi kommer til å fokusere på i Aserbajdsjan er:

Barnehjemmet i Merdekan, et barnehjem og sykehus for barn med nedsatt funksjonsevne. Normisjon sender et team til barnehjemmet som gir stimulans og terapi til barna, og opplæring til de ansatte.

Heyat ressurscenter er også en ressurs for barn med nedsatt funksjonsevne, men her er målet å hjelpe familiene, og dermed beholde barna hjemme.

Arbeid blant minoritetsfolkegruppen Udi. Vi arbeider kontinuerlig for å styrke Udiene og hjelpe dem med å ta vare på og utvikle sin egenart. Ønsket er at språket, tradisjonene og den historiske kristne arven kan bevares og videreformidles.

Vi kommer til å bli kjent med mange barn og voksne som er del av prosjektene våre i Aserbajdsjan. Vi vil be sammen med dem, snakke med dem og samle inn penger til prosjektene. Er det ikke gøy at vi kan være med å bety så mye for barn i et helt annet land?!

Merk betalingen:

Amigosprosjektet

Kampanjenummer: 3018

Kontonummer: 1503.02.13537

Filmer som tilhører heftet

Filmene kan du enkelt finne på internett ved å skrive dette i adressefeltet: tinyurl.com/tpb8mbk

Du kan laste ned filmene ved å trykke på dette symbolet, som kommer opp når du fører pilen over den aktuelle filmen: ↓

1) Abalfaz

Bli kjent med Abalfaz, en gutt som går til Heyat Senteret.

2) Te i Aserbajdsjan

Lær mer om te-kulturen i Aserbajdsjan.

3) Kamelen

Vi ser nærmere på et artig dyr.

4) På besøk i Aserbajdsjan

Bli kjent med en kristen familie i Baku.

5) Skrift i stein

Se på helleristningene i Gobustan, Aserbajdsjan.

6) Språkskolen

Lær å si «hei», «jeg heter ...» og «ha det bra» på Aserbajdsjansk.

Lag egne helleristninger!

I filmen «Skrift i stein», som tilhører dette heftet, kan du lære litt om helleristningene i Gobustan. Vi reiste nemlig for å se på dem da vi var i Aserbajdsjan. Sånne finnes det jo mange av i Norge også, og vi skal prøve å lage enda fler!

Dere trenger:

- Mange middels store steiner
- Maling, tusj eller fargeblyanter
- A4 – ark
- Pensler
- Decoupageglakk eller lim

Slik gjør dere:

- Vask og tørk steinene.
- Skriv eller tegn noe fint på steinene, med maling, tusj eller fargeblyanter. Hvis dere tegner er det lurt å gjøre figurene så enkle som mulig. (La eventuelt malingen tørke)
- Mal et strøk med lakk eller lim over til slutt for at motivet skal holde bedre, og la tørke.

- Og vipps så har du dine egne helleristninger.

Tips til motiv på steinene:

- Skriv noe oppmuntrende og gi til noen andre, eller pynt med hjemme, for eksempel bibelvers, små dikt, «du er snill», «jeg liker deg», «håp», «Gud er størst!», osv.
- Tegn figurer fra historier eller sanger som dere da kan gjenfortelle ved hjelp av steinene deres, for eksempel bibelhistorier og barnesanger.

TIPS!

Dere kan også legge ut steinene deres i naturen til inspirasjon og oppmuntring for folk som går på tur.

Heyat Ressurssenter

**I 2012 ble Heyat Ressurssenter
åpnet i Baku, hovedstaden i
Aserbajdsjan.**

Senteret har som mål å hjelpe familier som har barn med funksjonsnedsettelser. De vil hjelpe familiene med ressurser, opplegg og undervisning slik at barna kan få bli værende hjemme. Noen ganger må nemlig barn flytte inn på barnehjem, som for eksempel Merdekan (se forrige hefte), fordi de ikke får nok hjelp og oppfølging hjemme. Barna på Heyat får blant annet tilbud om musikkterapi og aktiviteter som fremmer læring og motorisk utvikling. Foreldrene får tilbud om opplæring og veiledningssamtaler.

Heyat betyr «liv» på aserbajdsjansk, og det er et passende navn! De bidrar virkelig til at barna og familiene som kommer til senteret får livgivende hjelp.

Hver tirsdag og torsdag kommer det 6-7 unger som får hjelp til å mestre ulike oppgaver. Det kan være alt fra prating til å bygge med klosser. Vi skal møte noen av barna som kommer til senteret bakover i dette heftet.

Det er vanskelig å få støtte til å drive med slikt arbeid i Aserbajdsjan, fordi det er så lite kunnskap om barn med spesielle behov generelt i landet.

**Derfor er det så viktig og bra at vi i
Amigos hjelper til!**

Hvor mange manat?

Vet du hva en manat er? Det er valutaen som de bruker i Aserbajdsjan – akkurat som vi bruker kroner i Norge. En manat kan deles inn i 100 qəpik – det blir som øre i Norge.

Ordet manat kommer fra det russiske ordet «moneta», og hvis du kan engelsk kjenner du kanskje igjen det ordet? Det betyr mynt eller penger.

Symbolet for aserbajdsjanske manat kan ikke skrives på en datamaskin! Så man kan bruke M, MAN eller AZN i stedet. Vi har tegnet symbolet for dere her.

Når du handler i Aserbajdsjan kan du bare bruke manat, så husk å ta med det hvis du skal på besøk dit!

Synnøve bruker bare manat.
Hun bor jo i Aserbajdsjan!

Lær litt Aserbajdsjansk

Hallo, fred – **Salam** [Sah – lahm]

Hvordan går det? - **Nadjasen?** [Nadja-sæn]

Jeg har det bra - **Yaxsiyam** [Yak-She arm]

Takk - **Sag ol** [Sa-ol]

Mitt navn er Kjersti – **Mænim adim Kjersti dur** [Me-nim A-dim Kjersti dur]

Hyggelig å møte deg - **Cox Sadam** [Chuk sha-dam]

Ha det bra - **Tsjärr sahr ol** [Tjärr sah-ol]

Ja/ nei - **He/ Yox** [Ha/ Yok]

0 - Sifir [See-fir]

1 - Bir [Bi-er]

2 - Iki [i-chi]

3 - Uc [U-ch]

4 - Dörd [Dir-d]

5 - Bes [Besh]

6 - Altı [Al-t]

7 - Yeddi [Yeh-de]

8 - Sekkiz [Sah-kiz]

9 - Doqquz [Doh-Kuz]

10 - On [on]

Abalfaz

Abalfaz er

en 4 år gammel gutt som kommer til Heyat Senteret én gang i uken for å få hjelp. Siden han ikke har snakket så mye som de andre på hans alder, valgte mammaen hans å

ta imot tilbud fra Heyat. Abalfaz går nå i barnehage, og takket være hjelp fra Heyat kommer han sannsynligvis til å få lov til å begynne på en vanlig skole.

Abalfaz har akkurat fått en stjerne barbert inn i håret på siden av hodet. Det synes han er veldig kult. Det beste med den stjerna var at han helt selv **sa** at han ville ha den. Det er ikke bare bare for en gutt med snakkevansker! Det beste han vet å gjøre er å få besøk eller gå på besøk til andre, også elsker han fart og biler.

Abalfaz får god hjelp på Heyat, og når han får til å si rett ord, får han til og med en «high five», det er stor stas for en fireåring!

I filmen som heter «Abalfaz», som tilhører dette heftet, kan du bli bedre kjent med Abalfaz.

Laman

Dette er Laman, og hun er 13 år.

Laman går til vanlig på spesialskole, og det var via denne skolen at familien fikk vite om tilbudet ved Heyat. Både Laman og foreldrene hennes har fått veldig god hjelp av senteret, som de har kommet til én gang i uken det siste året. Moren til Laman forteller at de hadde kommet mye tidligere om de hadde visst om tilbudet før.

Allerede da Laman var fire måneder følte moren hennes at det var noe som ikke var som det skulle. Nå merker en det best på at hun har vanskelig for å konsentrere seg. Hun trenger hjelp til å kle på seg, til å passe på seg selv, og til det meste annet. På Heyat har Laman lært kjempemasse. Nå kan hun, ved hjelp av enkle ord, gi beskjed om hva hun vil og hva hun lurer på!

Laman liker best å leke, helst ute, med andre barn.

Noen ganger vil ikke de andre barna leke med Laman fordi de merker at hun er annerledes, men Laman er ei skikkelig artig jente å leke med. Når hun får leke med de andre barna blir hun veldig glad og koser seg, og det gjør de hun leker med også.

Spørsmål til samtale:

- Kjenner du noen barn med spesielle behov, som Laman og Abalfaz?
- Ville du lekt med Laman og Abalfaz?
- Hvordan kan vi leke med, og være sammen med, barn som er litt «annerledes»?

Lag te-syltetøy!

I filmen «Te i Aserbajdsjan» blir vi kjent med den viktige te-kulturen i Aserbajdsjan.

Når man reiser på besøk, eller får besøk, i Aserbajdsjan, får man nesten alltid te servert med... syltetøy!

Når du drikker putter du først en skje med syltetøy i munnen og drikker teen «gjennom» syltetøyet. Slikt syltetøy skal vi prøve å lage nå. Denne versjonen bruker epler, og blir til ca. 1 liter.

Du trenger:

- 1 kg oppskjærte epler
- 1 kg sukker
- 2,5 dl vann
- Litt sitrussaft (valgfritt)

Slik gjør du:

- Skjær eplene i biter på ca. 0.5 cm, og putt dem i en gryte.
- Fordel sukkeret jevnt over eplene, og hell over vannet.
- La småkoke på medium varme, uten lokk, og rør med sleiv jevnlig.
- Småkok til eplene er gyllne og sirupen har tyknet, ca. 50 minutter – 1 time.
- Putt sitrussaften i 5 minutter før du tar gryten av varmen (valgfritt).
- La syltetøyet kjøle ned.
- Kos deg med syltetøy og te, og oppbevar resten av syltetøyet i en lufttett beholder.

Hvis du vil være skikkelig Aserbajdsjansk kan dere servere teen i pæreformede glass (armudu), som på bildet.

Hos pastorfamilien i Baku

I filmen «På besøk i Aserbajdsjan» er Amigos på besøk hos en familie i Baku.

Barna der heter Yosif og Melek. Yosif er en 7 år gammel gutt som liker å bygge ting, spesielt med Lego. Han har lyst til å bli politi når han blir stor. Søsteren hans, Melek, er 10 år, og navnet hennes betyr «engel». Hun liker godt å tegne, og har lyst til å jobbe som klesdesigner når hun blir voksen.

Yosif og Melek kan både russisk, engelsk og aserbajdsjansk. Hvor mange språk kan du?

Familien til Melek og Yosif er kristne. Det var tanten deres som først ble kristen, og noen år senere ble faren deres kristen. Han begynte å gå i en menighet, og møtte det som skulle bli moren til Yosif og Melek. Den menigheten er faren pastor i nå. På en samling i den kirka hører de først en bibelfortelling før de har en aktivitet som knyttes opp mot temaet. Det er i dag omtrent 30 personer som går i den menigheten, og de er både unge og gamle som er med. Mor er sjef i et firma som oversetter bøker, og de har til og med oversatt Bibelen!

Bønnetid

- Takk for menigheten til Yosif og Melek.
- Be for Yosif og Melek på skolen. At de kan få vise de andre barna hvem Jesus er.

Lag en kamel

I filmen «Kamelen», som tilhører dette heftet, kan dere se en helt levende kamel. Nå skal vi lage en versjon av den.

Du trenger:

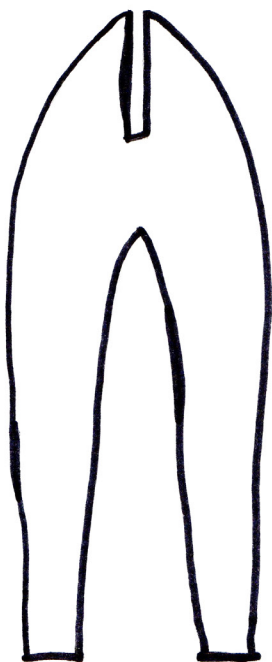
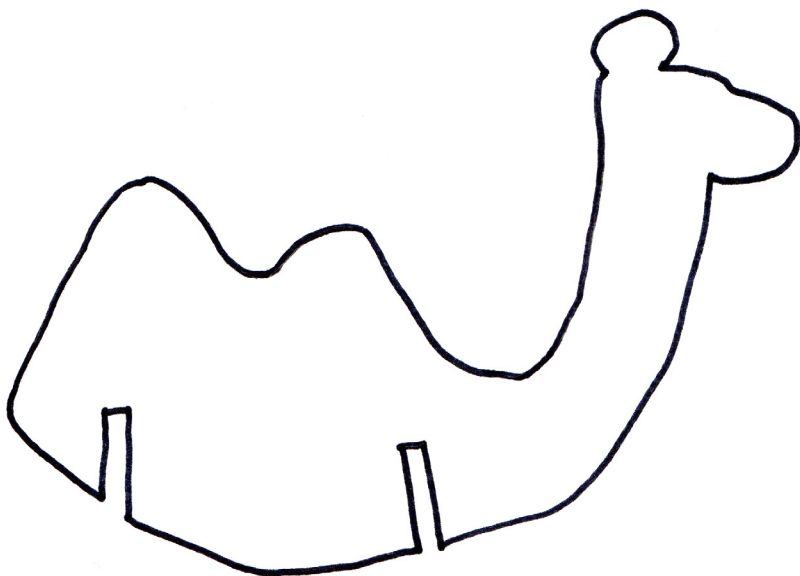
- Malen på neste side
- Tykk papp (gjerne gjenbruk fra en boks eller lignende)
- Saks
- Maling (brun) og pensel
- Brun piperenser eller brunt garn
- Lim

Slik gjør du:

- Klipp ut malen (2 x ben, 1 x kropp), og tegn rundt malen på pappen.
- Klipp ut figurene fra pappen.
- Mal delene og la tørke.
- Klipp piperenser/ garn i rett lengde til kamelhale, og lim den på rumpa til kamelen.
- Sett på bena på kroppen til kamelen.

TRYKKERI: 07 Media AS
DESIGN: Hanne Liv Gryting
PAPIR: Gallerie Art Gloss 130 gr
OPPLAG: 300 ex
FOTO: Audun Nedrelid, Kjersti Noble, Adobestock

